

EEN ONHISTORISCHE HISTORIEPRENT

door MR. H. C. HAZEWINKEL

BELANGRIJKE gebeurtenissen uit de vaderlandse geschiedenis werden, ook in een tijd, toen er nog geen persfotografen waren om ze op heterdaad te betrappen, steeds op de voet gevolgd door de uitgave van prenten, die de tijdgenoten op allegorische of min of meer exacte wijze een beeld wilden geven van wat uit kranten of vlugschriften of alleen maar van horen zeggen tot hen was doorgedrongen.

Soms voegden de tekenaars zich bij de vloot of het leger, als er een belangrijk treffen te verwachten was, om hun indrukken ter plaatse in schetsen vast te leggen; zo is het bijv. bekend, dat Willem van de Velde aan boord van een oorlogsschip verschillende beroemde zeeslagen heeft meegemaakt en dat Dirk Langendijk anderhalve eeuw later, in 1799, naar Noord Holland gezonden werd om een reportage te maken van de inval der Engelsen en Russen. Maar meestal maakten de graveurs alleen maar gebruik van de aanwijzingen van ooggetuigen en van bestaande afbeeldingen van scheepstypen en stadsgezichten.

Al deze prenten, of ze nu zee- of veldslagen, belegeringen of feestelijke intochten, vredesonderhandelingen of volksbewegingen voorstellen, worden thans door het nageslacht, waarvoor ze eigenlijk niet bestemd waren, met piëteit bewaard; het Rijksprentenkabinet en de Atlas van Stolk bezitten er een uitgebreide collectie van, waaruit herhaaldelijk met dankbaarheid geput wordt voor de illustratie van historische werken en artikelen.

Zo zijn het vertrek van stadhouder Willem III in 1688 en zijn landing in de Torbay op een hele reeks etsen en gravures vereeuwigd: hieronder zijn prenten van D. Marot, D. Stoopendaal, R. de Hooghe en J. van den Aveele. Curieus zijn twee etsen van laatstgenoemde, die beide hetzelfde onderwerp op verschillende wijze behandelen en beide bestaan uit twee boven elkaar geplaatste voorstellingen.

De eerste heeft onderaan het vertrek uit Hellevoetsluis en boven de landing in de Torbay met rechts onder het adres van de uitgever, J. Tangena te Leiden (Atlas van Stolk, No 2743, en Muller No 2716). Het merkwaardige nu is, dat de onderste afbeelding een